

οί πονηροί δούλοι Μποζίκης και Μπερναμπούτσιος κλπ. Ὑπάρχει ἀλάτι —χοντροῦ ἀλάτι—στὴν ἐλευθεροστομὴ αὐτῆ κωμῶδια. Πρέπει νὰ θυμώμαστε, προσθέτει ὁ Ξανθουδίδης, πὼς ἡ κωμῶδια αὐτῆ γράφτηκε καὶ παραστάθηκε (ἴσως) σὲ τόπο γεμάτο ἀπὸ στρατὸ καὶ κάθε λογῆς καρδίη —στὸ Κάστρο, «πόλιν πολιορκουμένην ἀπὸ εἴκοσι καὶ πλέον ἑτῶν καὶ εἰς ἀποκλεισμόν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εὐρισκομένην, ἐπομένως εἰς ἔδαφος κατάλληλον εἰς τὴν μεγίστην ἠθικὴν διαφθοράν».

Ἀνάμεσα στὰ μέρη τοῦ κυρίου δράματος, ὁ ποιητὴς ἔχει παρεμβάλει κατὰ τὸ Ἰταλικὸ σύστημα ἰντερμέδια: Στὸ πρῶτο φιλονικοῦν οἱ τρεῖς θεοὶ πρὸς τὸ Δία γιὰ τὸ μῆλο. Στὸ δεύτερο ὁ Πάρις ἐπιδικάζει τὸ μῆλο στὴν Ἀφροδίτη. Τὸ τρίτο ἀναφέρεται στὴν ἀπαγωγή τῆς Ἑλένης ἀπ τὸν Πάρι, καὶ τὸ τέταρτο στὸν Τρωϊκὸ πόλεμο.

Ὁ «Φορτουνάτος», σῶθηκε σὲ χειρόγραφο τῆς Βενετικῆς Βιβλιοθήκης, γραμμένο μὲ Λατινικὰ γράμματα. Στὴν ἐπικεφαλίδα τῆς ἀφιερώσεως τοῦ χειρογράφου τούτου εἶναι γραμμένο τ' ὄνομα Μάρκος Ἀντώνιος Φώσκολος, πού εἶναι ὁ ποιητὴς τῆς κωμῶδιας.

Διορθώσεις μὲ τὸν ἴδιο γραφικὸ χαρακτήρα τοῦ χειρογράφου δίνουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πρόκειται γιὰ αὐτόγραφο τοῦ ποιητῆ, πού κατεῖχε τὸ Κρητικὸ ἰδίωμα, καὶ πού ἤξερε καλὰ τίς συνοικίαι, τοὺς δρόμους καὶ τίς ἐκκλησίες τοῦ Κάστρου: Καὶ ἂν ἀκόμη ἦταν Βενετὸς καὶ εἶχε Ἰταλικὴ μόρφωσι, θὰ εἶχε ζήσει παρὰ πολλὰ χρόνια στὴν Κρήτη.

Ὁ Σάθας εἶχε δημοσιεύσει στὸ «Κρητικὸν Θέατρον» ἓνα μέρος τοῦ «Φορτουνάτου», γιὰ νὰ δείξῃ κάποιαι ἀναλογίαι του μὲ τὸ «Στάθη». Κριτικὴ ἔκδοσι ὅλου τοῦ ἔργου ἔκαμε ὁ Ξανθουδίδης (Μάρκου Ἀντωνίου Φωσκόλου — 1669 — «Φορτουνάτος», κωμῶδια ἀνέκδοτος, τὸ πρῶτον ἐκ τοῦ αὐτογράφου τοῦ ποιητοῦ ἐκδιδομένη ὑπὸ Στεφάνου Ξανθουδίδου κ.τ.λ. 1922).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΠΑΛΙΑ ΛΑΪΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΕΡΩΤΙΚΑ

Χειρόγραφα τοῦ 15ου καὶ 16ου αἰῶνα διασώζουσι μερικὰ ἀπ τὰ πιὸ παλιὰ προϊόντα τῆς ἀνώνυμης λαϊκῆς παραγωγῆς, ἀσημισμένης κάπως ἀπ τὴν ἀπειρόκαλη «ἐπεξεργασία», γλωσσικὴ καὶ μή, τῶν μισογραμματοσιμένων συλλογῶν.

Στὰ 1879 ὁ Wilhelm Wagner, ἐκδότης μεσαιωνικῶν Ἑλληνικῶν κειμένων, τύπωσε ἓνα χειρόγραφο τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, γραμμένο

